

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора

ЗЗСО I-II ст. с. Гунча

" 28 " лютого 2023 № 16

ІНСТРУКЦІЯ № 34

з безпеки життєдіяльності учнів під час роботи в кабінеті фізики, з безпеки життєдіяльності при проведенні практичних і лабораторних робіт фізики.

1. Загальні вимоги безпеки для учнів кабінету фізики

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності для учнів в кабінеті фізики закладу освіти розроблена відповідно до Закону України «Про охорону праці» (Постанова ВР України від 14.10.1992 № 2694-XII) в редакції від 20.01.2018р, на основі «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого Наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29 січня 1998 року № 9 в редакції від 30 березня 2017 року, з урахуванням «Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу» ДСанПіН 5.5.2.008-01, затверджених постановою Головного санітарного лікаря України від 14.08.2001 р. № 63 і погоджених Міністерством освіти і науки України від 05.06.2001 р., відповідно до Наказу Міністерства надзвичайних ситуацій України від 16.07.2012 №992 «Про затвердження Правил безпеки під час проведення навчально-виховного процесу в кабінетах (лабораторіях) фізики та хімії загальноосвітніх навчальних закладів», що зареєстрований у Міністерстві юстиції України 3 серпня 2012 року за № 1332/21644.

1.2. Дана розроблена інструкція з БЖД для учнів в кабінеті фізики поширюється на всіх учнів школи, які відвідують уроки фізики, що проводяться в спеціалізованому кабінеті фізики загальноосвітнього навчального закладу.

1.3. Кабінети фізики обладнані:

- навчальними місцями учнів: стільці, столи, прикріплені до підлоги з електропроводкою і електророзетками;
- столом вчителя, піднятим на кафедру висотою ___ см;
- класною дошкою;
- мультимедійним обладнанням.

1.4. Кожен учень, який відвідує кабінет фізики, проходить обов'язковий вступний інструктаж на початку кожного півріччя (початок I та II семестру або I та III чверті) і первинний (цільовий) інструктаж, перед кожною лабораторною роботою, про що робиться запис у журналах реєстрації інструктажів з питань охорони праці .

1.5. Кожен учень дотримується правил особистої гігієни і вимоги санітарних норм, підтримує своє робоче місце в чистоті, суворо дотримується правил і вимоги даної інструкції.

1.6. Згідно шкільного розкладу уроків і тільки з дозволу вчителя, школярі заходять в кабінет фізики за дзвінком на урок. Учні залишають кабінет тільки з дозволу вчителя.

1.7. Учні не заходять в лаборантську, тому що там знаходиться електричний щит КЕФ, що є зоною особливої небезпеки (напруга 220 В).

1.8. Небезпеки в процесі занять:

- уколи і порізи рук при необережному поводженні зі скляним лабораторним посудом, колючими приладами і інструментами;
- термічні опіки при необережному поводженні зі спиртівкою або гарячою водою;
- ураження електричним струмом;
- неакуратність, неуважність, не-достатнє ознайомлення з прила-дами й незнання правил техніки безпеки можуть призвести до не-щасних випадків.

1.9. При проведенні лабораторних робіт чи демонстрацій користуватися розбитим скляним посудом чи посудом з тріщинами забороняється. В усіх дослідах, що вимагають нагнітання або відкачування повітря зі скляних посудин, а також підвищення в них тиску шляхом нагрівання, необхідно застосовувати захисні чохла або екрани з органічного скла (для захисту учнів), а також захисні окуляри чи маски для демонстратора. Уламки скла зі столу не можна збирати руками. Для цього необхідно використовувати щіточку і совок. У такий самий спосіб необхідно струшувати металеві ошурки, використововувані при спостереженні магнітних спектрів.

1.10. Для запобігання нещасним випадкам прилади на демонстраційному столі варто розміщувати у такий спосіб, щоб під час дослідів виключити будь-яку можливість потрапляння деталей, що відлетіли, в учнів, для чого варто застосовувати захисні екрани з органічного скла.

2. Вимоги безпеки для учня в кабінеті фізики перед початком роботи

2.1. Черговий учень перевіряє санітарний стан кабінету перед уроком в присутності вчителя фізики.

2.2. Кожен учень перевіряє санітарний стан свого робочого місця, відсутність на робочому місці сторонніх речей, наявність порядку.

2.3. Учень уважно вивчає зміст і порядок виконання лабораторної роботи, а також безпечні прийоми і методи її виконання.

2.4. Учні не захаращують проходи своїми портфелями і сумками.

3. Вимоги безпеки під час занять учнів в кабінеті фізики

3.1. Точно виконувати вказівки вчителя фізики, без його дозволу не проводити досліди і не чіпати руками обладнання, не вставати з місця, не включати прилади.

3.2. Обережно і дбайливо поводитися з лабораторним обладнанням.

3.3. Без дозволу викладача фізики не брати прилади та будь-яке обладнання для дослідів з сусідніх робочих місць.

3.4. Не виносити з кабінету фізики і не вносити в кабінет будь-які прилади та обладнання.

3.5. Негайно повідомляти вчителів про виявлення несправності приладу.

3.6. Заборонено приймати їжу і напої в кабінеті фізики.

3.7. При отриманні травми і поганому самопочутті негайно повідомити вчителя.

3.8. При виникненні на робочому місці, в кабінеті фізики під час роботи аварійної ситуації, не допускати паніки і діяти строго за вказівкою вчителя.

3.9. Під час роботи в кабінеті фізики:

- будьте уважними, дисциплінованими, обережними, точно виконуйте вказівки вчителя;
- не залишайте робоче місце без дозволу вчителя;
- розміщуйте прилад, матеріали, устаткування на робочому місці в порядку, зазначеному вчителем;
- не тримайте на робочому місці предмети, що не потрібні при виконанні завдання;

- здійснюйте збирання електричних ланцюгів, переключення в них, монтаж і ремонт електричних пристроїв тільки при відімкненому джерелі живлення;
- не вмикайте джерела електроживлення без дозволу вчителя;
- перевіряйте наявність напруги на джерелі живлення чи інших частинах електроустановки за допомогою покажчика напруги;
- стежте, щоби ізоляція проводів була справна, а на кінцях проводів були наконечники, при збиранні електричного ланцюга дроти розміщуйте акуратно, а наконечники щільно затискайте клемами;
- виконуйте спостереження й виміри дуже обережно, щоб випадково не торкнутися оголених проводів (струмоведучих частин, що перебувають під напругою);
- не торкайтеся конденсаторів навіть після відімкнення електричного ланцюга від джерела електроживлення: їх спочатку потрібно розрядити.

3.10. При роботі з приладами зі скла застосовувати скляні трубки з оплавленими краями, правильно підбирати діаметри гумових і скляних трубок при їх з'єднанні. А кінці змочувати водою, гліцерином або змащувати вазеліном. При змішуванні або розведенні речовин, що супроводжується виділенням тепла, слід користуватися порцеляновому або термостійкої тонкостінної хімічним посудом. Великі хімічні стакани з розчинами потрібно піднімати двома руками так, щоб відігнуті краї (бортики) склянки спиралися на вказівні і великі пальці.

3.11. Отвір пробірки або шийку колби під час нагрівання в них рідин спрямовувати в бік від себе і учнів. Не допускати різкі зміни температури і механічних ударів.

3.12. Не брати прилади з гарячою рідиною незахищеними руками, а також закривати судини з гарячою рідиною притертою пробкою його охолодження.

3.13. Забороняється перевищувати межі допустимих частот обертання при демонстрації відцентрової машини, універсального електродвигуна, обертового диска і ін. Вказаних в технічних описах, стежити за справністю всіх кріплень у цих приладах.

3.14. При вимірі напруг і струмів вимірювальні прилади приєднувати провідниками з надійною ізоляцією, забезпеченими наконечниками. При складанні схеми джерело струму підключати в останню чергу.

3.15. Заміну деталей, а також вимір опорів в схемах навчальних установок проводити тільки після її вимкнення і розрядки конденсаторів за допомогою ізольованого провідника.

3.16. Не вмикати без навантаження випрямлячі і не робити перемикачів в схемах при включеному харчуванні.

3.17. Не допускати прямого попадання в очі вчителя та учнів світла від електричної дуги, проєкційних апаратів, стробоскопа і лазера при демонстрації роботи.

3.18. Не залишати без нагляду включені в мережу електричні пристрої та прилади.

4. Вимоги безпеки для учнів в кабінеті фізики після закінчення роботи

4.1. Після закінчення заняття з фізики слід привести в порядок своє робоче місце, розташувати прилади та обладнання в порядку, зазначеному вчителем.

4.2. Відімкніть джерела електроживлення, після чого розберіть електричний ланцюг. Знайшовши несправність в електричних пристроях, що перебувають під напругою, негайно відімкніть джерела електроживлення й повідомте про це вчителя.

4.3. Зібрати зошити і підручник, письмове приладдя і з дозволу вчителя покинути кабінет фізики.

4.4. Закінчивши роботу, здати обладнання в цілості й збереженні вчителю або лаборанту.

- 4.5. Не йти з робочого місця без дозволу вчителя.
- 4.6. Ретельно вимити руки з милом.
- 4.7. Черговий учень уважно перевіряє санітарний стан кабінету і передає кабінет черговому класу або вчителю фізики.

5. Вимоги безпеки для учнів в кабінеті фізики в аварійних ситуаціях

5.1. При виникненні аварійної ситуації в кабінеті фізики, негайно повідомити вчителю і далі діяти за вказівкою вчителя.

5.2. Загоряння в кабінеті (лабораторії) фізики у випадку пожежі необхідно відразу ліквідувати. Для цього необхідно:

- повідомити пожежну охорону;
- повідомити чергового адміністратора;
- вжити заходів щодо евакуації людей, з приміщення;
- вимкнути електромережу;
- розпочати тушіння засобами пожежогасіння;
- організувати евакуацію майна.

5.3. При отриманні травми учням, без зволікання повідомити вчителю і допомогти йому викликати медичного працівника для надання першої медичної допомоги потерпілому учню.

6. Прикінцеві положення інструкції

6.1. Перевірка і перегляд даної інструкції з охорони праці для учнів в кабінеті фізики проводяться не рідше одного разу на 5 років.

6.2. Інструкція переглядається достроково в наступних випадках:

- при перегляді міжгалузевих і галузевих правил і типових інструкцій охорони праці;
- при зміні умов роботи в певному кабінеті;
- при впровадженні нової техніки і (або) технологій;
- за результатами аналізу матеріалів розслідування аварій, нещасних випадків і професійних захворювань;
- на вимогу Державної служби України з питань праці.

6.3. Якщо протягом 5 років, з дня затвердження даної інструкції, умови праці в кабінеті фізики не змінюються, то її дія автоматично продовжується на наступні 5 років.

6.4. Відповідальність за своєчасне внесення змін і доповнень, а також перегляд чинної інструкції з техніки безпеки в кабінеті фізики покладається на спеціаліста з охорони праці загальноосвітнього навчального закладу.